

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas looduslähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 3 (106)

18.5.2020

Tere, kallid koolipere!

Esmaspäeval, 18. mail jätkub Rõpina Aianduskoolis nii õpe kui ka töö. Küll mitte päris tavapäraselt, peame kõigi tegevuste juures arvestama COVID-19 riskiga. Rõõm taaskohtumisest on meil kõigil suur, aga et see rõõm ei kaoks, peame olema ettevaatlikud. Selleks puhuks koostas Haridus- ja Teadusministeerium juhendi, mille alusel koostasime omakorda juhendi Rõpina Aian-

duskooli jaoks. Vastava juhendiga saab lähemalt tutvuda kooli kodulehelt, aadressil <https://www.aianduskool.ee/oppetoo-korraldamine-rapina-aianduskoolis-alates-17-maist-covid-19-perioodil/>.

Oleme juhtkonnas kõik koolielu aspektid põhjalikult läbi arutanud ja leidnud, et sellise korralduse juures on kooli

taasavamine ohutu. Kui muutuvad kriisikomisjoni poolt seatud piirangud ning HTM muudab üldjuhendit, siis muudame ka Rõpina Aianduskooli juhendit. Loodetavasti suudame käituda nii vastutustundlikult, et piiranguid leevendada õige pea.

Rõõmsa taaskohtumiseni!

Kalle Toom, direktor

Ega tali taeva jää ... 12. mai hommik Rõpinas. Vaata lisaks lk 11

Foto: K. Toom

Mis tehtud ...

27.2 Avasta aianduskooli #1
9.–13.3 Emakeelenädal
16.3 Seoses COVID-19 suletud kõik Eesti haridusasutused

... mis teoksil

6.4 Uute õpilaste vastuvõtt kuni 1. juulini
18.5 Aianduskoolis algab taas õppetöö
7.7 Vestlused uute õpilastega
26.6.–15.7 Kutse- ja koolieksamid

TÄNASES LEHES: Hoiame distantsi! Koduõppe õppetunnid! Mida aednik praegu teeb! Mürgine võti digimaailma! Kas oled Jäaaega näinud! Tere, Terevisioon! Seiklused Amasoonases! Maikuus lumi maas! ... ja palju muud huvitavat!!!

Aianduskool siit- ja sealtpoolt

Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel pidas meeldejäeva kõne meie kooli õpilasesinduse president Aivar Jaanus. Aivarile omistati samal aktusel aasta õpilase tiitel!

Kallis koolipere, pean ausalt ütlema, et ma pole kunagi olnud suurem asi sõnaseadja. Mida ma üldse öelda oskaksin, mõtlesin, kui mul sõna paluti võtta. Ma võiksin valida klassikalise tee ning rääkida patriootilist juttu, mida igal aastal korrutatakse ja mida keegi enam kuulata ei taha. Otsustasin hoopis rääkida meie koolist – kuidas seda tajutakse ja kuidas siin tegelikult on.

Paljud õpilased on väitnud, et aianduskool asub nii kaugel kodust ning pidev bussiga loksumine on tüütu. Veel rohkem kurdetakse, et motivatsioon on kadunud, tundub, et kõik on mõttetu, tahetakse ainult magada jne. Ja ma ei osanud selle peale midagi kosta... Ma olen jõudnud veendumusele, et need mõtted on täiesti normaalsed. Me kõik tunneme mõnikord sedasi. See on üks osa inimeseks olemisest.

Mitu aastat tagasi, kui ma esimest korda kuulsin sellest koolist ning nägin eriala nagu abiaednik, tegin ma pidevalt nalja, et tulen üks päev siis seda õppima. Sest pole midagi paremat, kui olla see isik, kes mitte ei kasta, vaid veab vett. Aastad möödusid ning kui ma lõpuks otsustasin siia kooli tulla ja sellest tuttavatele rääkisin, tehti sarnaseid nalju „Mis teed seal, lähed rohimist õppima?“ jne. Ma sain aru, et see polnud ainult mina, kes väljastpoolt nägi aianduskooli kui kohta, kus õpitakse rohima ja kastma – päris paljud mõt-

Aasta õpilane – Aivar Jaanus

levad sedasi. Aga fakt on see, et Räpina Aianduskool on ainuke aianduskool Eestis ja minu meelest on see üllalahe!

Kas te teate, mis või kes on kõige suurem vara siin koolis? Õpilased. Mitte muruniidukid ega maastikuhall, vaid meie. Kõik oleneb perspektiivist. Me võime vaadata aianduskooli sedasi, et see on suvaline kool, mis paikneb kuskil piiri ääres ja kus keegi ei taha õppida või me võtame seda privileegina, et me saame siin õppida.

Tihti peale aga me läheme oma väikesesse igapäevaprobleemidesse nii sisse, et me ei märkagi suuremat pilti. Me lülitame välja loogilise mõtlemise ning satume hetkeemotsiooni, mis takistab meil ümberringi vaadata. Meie ümber on segadus, mitte miski ei ole nii nagu peaks või võiks. Me võime tunda enast oma muredega üksi, sest oleme kaugel kodust. Mõningad isegi nii kaugel, et vajavad koju minemiseks passi, aga me oleme siin kõik koos. See on oluline. Meil on võimalus olla osake

sellest lähedast kohast ning meie töö on viia kõik oskused ja teadmised, mis me siit saame, edasi laia maailma. Meie oleme selle kooli kõige tähtsam investeering ning meie oleme need, kes loovad aianduskooli maine ning kui me teeme oma osa hästi, vaadatakse meie koolile alt üles nagu Harvardile või Oxfordile.

Lisaks kõigele sellele tahan öelda, et meie koolist tulevad tasemel õpilased. Teadmistega, mis me siit saame, lööme me läbi igal pool. Tõepoolest, me ei saa siit diplomit, mida annab välja ülikool, aga saame siit oskused, mida ülikool ei suuda pakkuda ja millele ka teised koolid vaatavad alt üles.

Lõpetuseks tahaksin rõhutada üksikisiku tähtsust. Kes iganes tunneb, et üks elusolend ei saa midagi muuta, siis proovige magada toas, kus on vaid üks säask. Aitäh teile.

Aivar Jaanus, ME19-42-K

Fotod: V.Truija

Aktusel tunnustati 2019. aasta parimaid. Sirje Tooding – elutööpreemia. Katrin Uurman, Anu Käär, Liisi Kont – aasta tegu HortOlympics

Aasta töötaja – Valdur Truija

Aianduskooli tegemised Terevisioonis

Kui märtsikuu keskepaigas COVID-19 viiruse tõttu koolid suleti ja edasine töö toimus suuresti kodukontoris, pani see vähemalt mind oma töö osas uuest vaatenurgast mõtlema. Mida ja kuidas teha, et aianduskool oleks ikka nõ pildis ja nähtav? Kuigi mu töö toimub nagnii suuresti arvutis toimetades, tekkis esimesel nädalal mõtetes suur paus, ei osanud uues olukorras kohe midagi pörutavat välja mõelda. Märtsi lõpus tekkis mulle täiesti ootamatult pähe mõte, et võiks igal hommikul ETVs näidatava Terevisiooni meeskonnaga ühendust võtta. Ehk on nemad huvitatud aiandusnipidest, mida koduaia järele proovida. Karantiini ajal on oma aias liikumine ju igati lubatud ja sobiv. Kuna olin varasemalt Katrin Viirpaluga meili teel suhelnud, otsustasin just talle kirjutada. Ja tema vastus oli väga positiivne, minu pakutud ideed ja mõtted sobisid. Nii saigi kokku lepitud, et õpetaja Liisi Kont on aprillikuu alguses Skype teel Terevisioonis otse- eetris. Liisi näitas selles saates, kuidas marjapõõsaid koduaeda istutada. Kuna ülekanne sujus hästi, ütles saate toimetaja kohe ülekande lõpus Liisile, et võimaluse korral tahaks temaga veel koostööd teha. Muidugi kirjutasin ma kohe Katrin Viirpalule ja uurisin, et kas koostöö saaks jätkuda. Ta oli väga nõus ja järgmisel korral sai võimaluse Terevisiooni stuudiot külastada õpetaja Marek Jakobi. Teemaks oli lihavõttepühade jaoks lilleseade tegemine. Peale seda sai Liisi aprillikuus Terevisioonis veel lausa kolmel korral Skype teel otse- eetris olla 13., 21. ja 27. aprilli saadetes. Sain tihti sotsiaalmeedia kaudu

Liisi Kont õpetab Terevisioonis marjapõõsaste istutamist

tagasisidet, et saadetes olnud aiandusnipid on huvitavad ja neid on koduaedades realselt järgi proovitud. Ilmselt sai õppemajandi juht Urmas Roht Liisi esinemisest inspiratsiooni ja pakkus välja, et kui Terevisioonil vaja, võib tema saates näidata, kuidas koduaias seeni kasvatada. Ja muidugi see mõte sobis saate tegijatele, Urmas oli Terevisioonis seenepaku protsesse näitamas 4. mail.

Siinkohal tahan väga tänada n-ö kaadritagust meeskonda: Peeter Huuse ja Aleksei Raud olid need kaks head inimest, kes aitasid Liisit ja Urmast tehniliselt Skype ülekannete ajal. Ilma nendeta oleks ilmselt oluliselt keerulisem

olnud. Ja muidugi suur tänu meie staaridele: Liisi Kont, Marek Jakobi ja Urmas Roht. Nii tore, et olite nõus kaasa lööma, tänu teile sai aianduskool täiendavat positiivset reklaami. Olen kuulnud, et videoklippidest on kasu olnud paljudele, kes karantiini ajal aktiivselt koduaedasid korrastasid ja uuendasid. Eks saab näha, kuidas ja kas selline televisioonis olnud aiandusrubriik kooli õppima tulijate hulka suurendab. Igal juhul loodan väga, et koostöö Terevisiooniga jätkub, huvitavate mõtete korral ehk juba sügisel.

Meelike Kruusamäe, infospetsialist

Foto: ETV arhiiv

Saadet on järelvaadatavad ETV arhiivis

<https://etv.err.ee/1072722/pistame-napud-mulda>

<https://etv.err.ee/1074546/lilleseade-puhadeks>

<https://etv.err.ee/1076734/maasikataimede-eest-hoolitsemine>

<https://etv.err.ee/1080531/kahjurite-puudmine>

<https://etv.err.ee/1082769/mulla-ph-tase>

<https://etv.err.ee/1085445/seenepakk-austerservikule>

Jääajast tänapäevani

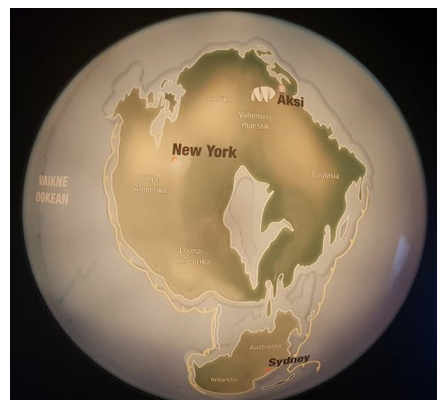
Neljapäeval, 5. märtsil, külastas keskonnakaitse esimene kursus koos õpetaja Alar Maraniga Äksil Saadjärve kaldal asuvat Jääajakeskust. Võiks arvata, et keskuse asukoha valikul erilist tähendust pole, kuid see on vale arusaam. Nimelt on siit tiheda metsa puudumise tõttu hästi jälgitav Vooremaale iseloomulikud voored, mida mandrijää on miljonite aastate jooksul kuhjanud ja kulutanud.

Giidi asjatundlike selgituste saatel ning interaktiivseid eksponaate kasutades tutvuti Maakera kliima mineviku, oleviku ja tulevikuga ning sinna juurde kuu-

luvaga. Maakeral on olnud globaalseid kliimamuutusi ka enne inimõju lisanudumist nii jääaegade kui ka nende sulamise näol. Hetkel oleme järjekordse soojenemisfaasi alguses. Tulevikus ootab meid ees jääaeg ning mandrilaamade nihkumine.

Õppekäigul osalejaid tabas ka harukordne võimalus hoida käes 10 000 aastat vana mammuti silmahammast ja võhka, mis on pärit Siberist. Peale giidituuri oli võimalus lesida virmaliste toas ning uurida lähemalt teisi Jääaja keskusse ehitatud atraktsioone.

Oliver Veske, KK19-52-K

Mandrilaamade oletatav paiknemine tulevikus

Eriolukorras tavapäraselt!

Kui märtsi keskel suundus enamus aianduskooli töötajaskonnast igapäevatoimetusi tegema kodukontoritesse, siis õppemajandis jätkus rutiinne tavaelu. Rohkempi veel, meile anti kevadperioodiks appi kooli haldusosakonna toredad näitsikud, kes kahekaupa graafiku alusel kasvuhoones töötasid! Aitäh teile siinkohal!

Õppemajand on püsinud kogu eriolukorra vältel „eesliinil“ ja õnneks kaotusteta elavjõus. Tegime ja teeme oma igapäevatoimetusi nii hästi kui suudame. Lühidalt öeldes ja töövõite üles lugedes neid ikka mõned on. Laiendasime kultuurmustika istandust kahe rea võrra ja nüüd kasvab meil kooliaias kokku juba 600 mustikataime. Taimeriidadele sai kohe peale sätitud ka tilkastamine – aitäh Tarmole! Samuti on käsil vaarikaistanduse laiendamine-uuendamine, tänavu saab mulda 1300 uut vaarikat. Enne istutamist kiletasime ka peenrad ära, et tulevane hooldamine oleks lihtsam. Eelmisel aastal rajatud istanduse reavahed viisime sel aastal muru alla, siis pole enam alumiste okste marjad mullased ja ka reavahede hooldusmaht peaks vähenema. Viljapuude alused on uueks hooajaks mulda saanud – ikka jälle veidi rohkem kui mullu. Muid toimetusi on väljas ka nipet-näpet tehtud – istutusalasid kaetud täiendavalt multšiga, et suvel vähem rohimist oleks jne. Eks näis, kas suvine rohimiskoormus ka väheneb. Seda kõike on lisaks oma töötajatele aidanud teha tublid aianduse ja integratsioonipraktikandid nii puukoolis kui ka pargis.

Viljapuualuste istutamine puukoolis

Kasvuhooned on suvelilli, ampleid ja maitsetaimi täis ning müük käib täie hooga. Kuivõrd müügikohad oleme pidanud eriolukorrale vastavalt teistmoodi organiseerima, siis kokkuvõtteks tuleb nentida, et eriolukord on koduvangis inimesi pannud igatsema aiatöö ja taimede järele. Taimedest huvi on inimestel pigem sel kevadel suurem kui varem ja müük on läinud hoogsalt. Saime järjekordse veendumuse, et reklaamil on suur jõud. Olles vaevu näoraamatus (Facebook) välja hõiganud, et meil on müügil kaunid võõrasemad, kui nädalalõpuga osteti suurem jagu neist ära. Uskumatu! Enam-vähem sama on juhtunud ka suvelilleamplitega. Aga ärge kartke, lilli meil jätkub!

Muudest toimetustest on hea meel, et alanud on hoidla sissesõidutee ehitus

ja sügisel saab hoidlasse sisse-välja käia juba tõstukiga. See lihtsustab oluliselt jälle meie tegemisi ja taimede vedu hoidlasse muutub palju lihtsamaks. Saame seal ületalve hoida ka selliseid taimi, mis praegu istuvad kogu talve köetavas kasvuhoones - pinnal, mida saaks palju otstarbekamalt kasutada. Ja mul on lõpetuseks üks väike mure ka. Kui kool mai keskpaigas uuesti käivitub ja õpetajad sundpuhkuselt naasevad, siis arvestage ikka ka sellega, et õppemajandi töötajad pole hinge saanud tõmmata. Ja kui teile hakkab silma midagi, mis oleks pidanud olema juba tehtud, siis tulge parem koos õpilastega appi. Kasutagem koos mõistlikult seda lühikeseks jäävat kevadperioodi kooliümbruse sättimisel ära!

Urmas Roht, õppemajandi juht

Begooniate valik kasvuhoones ...

... ja kaunid amplid

Aedniku märts, aprill ja mai

Kevad kogub järjest hoogu ning aedniku hing läheb üha rahutumaks. Selle kõige üle mõtiskleb Carel Čapek oma raamatus „Aedniku aasta“.

Märts

Kui me tahame kujutada aedniku märtsi tööle vastavalt ja igivanade traditsioonide kohaselt, siis peame ennekõike hoolega vahet tegema kahe asja vahel: a) mida aednik peab tegema ja mida ta tahab teha, b) mida ta tegelikult teeb, suutmata rohkem teha.

a) See, mida ta kirglikult ja kangesti tahab teha, on iseendastki mõistetav: ta tahab ainult eemaldada oksad ja vabastada lilled, kaevata, [...] kuivendada, songida, ümber kaevata, kobestada, tustida, siluda, kasta, paljundada, vett ära juhtida, kärpida, istutada, ümber istutada, siduda, pritsida, pealt väetada, [...] mulla lõhnaga harjuda, [...] õitsele puhkenud lumikellukestest rõõmu tunda, otsaesiselt higi pühkida, selga sirutada, [...] ülistada päikest ja taevavihmakest, kombata pakil pungi, saada esimesed kevadised rakud ja villid pihupesadesse ning elada üldse jõulist, kevadist ja täisverelist aednikuelu.

b) Selle asemel vannub ta, et pinnas on ikka veel või siis jälle külmunud, märatseb toas nagu vangistatud lõvi puuris, kui aed uuesti lumevaibaga kattub, istub nohuga ahju ääres, käib vastu-meelselt hambaarsti juures, kostitab külla tulnud tädi [...] ja näeb, kuidas päev päeva järel läheb raisku, küll kõikvõimalike õnnetuste, saatuselöökide, asjaõienuste ja hädade tõttu, mis talle nagu kiuste just märtsis kaela saavad: sest teadke, et „märts on parim kevade-eelne kuu aia ettevalmistamiseks“.

Täna 30. märtsil kell kümme hommikul puhkes minu selja taga esimene forsüütiaõis. Kolm päeva jälgisin tema kõige suuremat, väikese kuldse kõdra kujulist punga, kartes seda ajaloolist silmapilku maha magada ja see saabus, kui vaatasin taevalaotusesse, et ehk hakkab sadama.

Aprill

Aprill – see on see õige ja kõige õnnis-
tusrikkam aednikukuu. [...] laskuge ise
kükki ja kõhvitsege ise sõrmega kobedat mulda, ja te hing jääb kinni, sest

ülalnimetatud sõrm puudutab õrnust pakil idu. Seda ei saa kirjeldada, nagu ei saa ka kirjeldada suudlust ja veel mõningaid asju. [...]

Aprill on peale tärkamise ka istutamise kuu. Vaimustusega, jah meelestu vaimustusega ning suure kärsitusega olete te tellinud aianditest istikuid, millel te poleks suutnud edasi elada; olete veel kõigile sõpradele-aednikele töotanud, et tulete nende juurde pistikute järele; sest – ütlen ma – kunagi ei ole teil sellest küllalt, mis teil on. Ja nii ühel ilusal päeval on teil kodus sada seitsekümmend istikut, mis kõik ihkavad mulda pääseda; ja te lasete pilgul üle aia käia ja veendute masendusega, et teil pole neid kuhugi panna.

Niisiis on aednik aprillikuus inimene, kes käib närbuv istik näpus, kaksikümme korda oma aia läbi. Otsides jala-
tärt maad, kus veel midagi ei kasva. „Ei, siia ei lähe,“ toriseb ta, „siin on neetud krüsanteemid; siin aga lämmataks floks ta ära, seal jälle tõrvalill, tont teda võtku! [...] Aga sinna – mis mul sinna on pandud? Seda tahaks ma hea meelega teada. Ahaa, siin ongi tsipake ruumi; oota, taimeke, kohe panen su paika. Näed, nii, ja kasva siin issanda rahu.“

Kuid kahe päeva pärast märkab aednik, et on teise istutanud otse tõusvate punaste kuningakeppide vahele.

Mai

Näete nüüd, jändasime kobestamise, kaevamise, istutamise ja pügamisega ega ole siiaaani jõudnud aedniku suurima rõõmu ja salajase uhkuse allikani, tema kiviktaimla ehk alpiiniumi juurde. Alpiiniumiks hüütakse seda ilmselt sellepärast, et see osa aiast annab peremehele võimaluse harrastada kaelamurdvat alpinismi; kui ta näiteks tahab sinna, nende kahe kivi vahele istutada tillukest nõmmkanni, siis peab ta ühe jala asetama kergelt sellele kivile, mis natuke lõtkub, teisega aga graatsiliselt õhus balansseerima, et mitte ära tallata haraklatvade vaipa või õitsvat kilbirohtu [...].

Jajah, [...] see, kellel on kiviktaimla, pole ainuüksi aednik, vaid ka kollektsionäär, ja vastav asjaolu asetab ta ühte ritta kõige pöörasemate maniakkidega. [...] Juhtub, et ta leiab aiaärist nimetahvlita lillepoti, milles nagu kasvaks midagi rohekat. „Mis see teil siin

on?“ ründab maniakk äriomanikku.

„See?“ mühatab äriomanik nõutult. „Vist mõni kellukas; isegi ei tea, mis seal just olema peaks...“

„Andke mulle,“ ütleb maniakk, teeseldes ükskõiksust.

„Ei saa,“ vastab äriomanik, „see pole müüdav“.

„No kuulge,“ alustab maniakk anuvalt, „ma olen ju teie ammune kunde, ütlege, mis see teile teeb, eksole?“

Pärast pikka mangumist, mitmekordset lahkumist ja salapärase nimetu potikesse juurde tagasipöördumist, pärast selget mõistaandmist, et ta ilma taime-
ta ülepea ei lahku, [...], võtnud tarvitusele kõikvõimalikud kollektsionäärinõksud ja survevahendid, viib kiviktaimla omanik salapärase kelluka lõpuks koju, otsib talle kõige parema murulapi oma kiviktaimlas, istutab ta lõpmata õrnusega maha ning käib teda iga päev kastmas ja niisutamas, tehes seda ülimalt hoolitsusega, mida see harukordne aare väärib.

Ja kellukas kasvab tõepoolest mis mühin.

„Vaadake,“ ütleb uhke aiaomanik külalistele, „see on iseäralik kellukate liik! Keegi ei ole suutnud veel seda sorti kindlaks määrata; ma olen huvitatud, missugused õied tal on.“

„Kas see on kellukas?“ imestab külaline. „Lehed teisel nagu määrõikal.“

„Mis määrõikal,“ vaidleb omanik vastu. „Määrõikal on ju hoopis suuremad lehed ega läigi nõnda. See on kindlasti kellukas. [...] „Kas te olete eluilmas näinud sääraсте hiiglaslike lehtedega määrõigast? Jumaluke, see on mõni *Campanula gigantea*; õied võivad tal tulla suured nagu taldrikud.“

Ennää, viimaks hakkab see ainulaadne kellukas looma õisikut ja selle külge... Jajah, see on tõepoolest ainult määrõigas; kurat teab, kuidas ta oli aiaäris sinna potti sattunud.

„Kuulge,“ alustab külaline mõne aja pärast kõnelust, „kus teil see hiiglaslik kellukas on? Kas ta ei õitse veel?“

„Oh ei, see läks mul välja. Teate, need õrnad ja haruldased sordid... Oli nähtavasti mingi hübriid.“

Liisi Kont, kutseõpetaja

Distantsõppe esimene nädal aianduskooli õpetaja vaates

13. märtsil kehtestas Vabariigi Valitsus Eestis eriolukorra koroonaviiruse leviku tõkestamiseks, mis tõi kaasa koolide sulgemise ja ülemineku distantsõppele (e-õppele). Sellest tulenevalt organiseeriti sisuliselt ühe päevaga kogu kooli töö ümber – õpilased ja õpetajad suunati tööle kodukontoritesse. Proovile pandi meie kõigi digipädevused ja teadmised e-õppes. Esimese distantsõppe nädala lõpus edastas haridustehnoloog õpetajatele küsimustiku, mille eesmärgiks oli välja selgitada tekkinud probleemid ning välja tuua rõõmud ja õnnestumised.

Kuidas läks esimene distantsõppe nädal?

Küsimustikule vastas vaid 12 õpetajat, üks neist õpetab Maarja Külas. Kõik küsimustiku täitnud õpetajad viisid esimesel distantsõppe nädalal läbi e-õppe tunde, mis üldjuhul tekitasid vastakaid tundeid ja arvamusi.

Arvati, et nädal möödus üldiselt plaanipäraselt, kuid tekkis mitmeid probleeme. Enam esines tehnilisi ja kommunikatsiooni probleeme. Näiteks ei õnnestunud Tahvlisse õppematerjalide üleslaadimine, samuti häiris tööd nädala keskel sisse viidud tunniplaanimuudatus. Leiti, et õpilastele antud ülesanded olid enamikele arusaadavad. Esines ka olukordi, kus õpilane ei saanud ülesandest aru või ei osanud vajalikke

materjale üles leida või ülesandeid õpetajale esitada. Küsimustikule vastanutele tundus, et õpilased ei suutu distantsõppe tingimustes läbiviidavasse õppetöösse kuigi tõsiselt. Tekkis terve hulk õpilasi, kes ülesandeid ei esitanud ega otsinud õpetajaga kontakti. Õpetajatele jäi mulje, et õpilased ei julge neilt antud ülesande kohta lisainfot küsida.

Küsimustikus märgiti ära, et õpetajad ei olnud kursis, kui palju ja millises mahus õpilastele üldse ülesandeid nädalaks anti. Ülesannete mitte-esitamisest põhjendatigi õpilaste ülekoormusega, mis vähendas õpimotivatsiooni. Puudust tunti omavahelisest suhtlusest.

Üldiselt võib öelda, et varasematel e-õppe päevadel aktiivselt osalenud õpetajad tulid kehtestatud eriolukorras distantsõppe korraldamise ja läbiviimisele paremini toime.

Distantsõppe teisel nädalal toimus õpetajatele Zoomi vahendusel veebilõuna, kus osales kümme õpetajat. Arutati päevakajalistel teemadel ja jagati kogemusi. Leiti, et koostöö ja info vahetamine on ääretult oluline.

Nüüd, kui kontaktõpe hakkab taastuma võib öelda, et eriolukorra tõttu toimunud distantsõppe mõjutab oluliselt lähitulevikus meie tööd. Sellisest õppevormist on saamas normaalsus ...

DISTANTSÕPE

MIDA VÕTTA, MIDA JÄTTA?

SÜNKROONSUS	
Asünkroonne Õppija õpib omas rütmis	Sünkroonne Õppija õpib konkreetsel ajal
AEG ÕPPIMISEKS	
Arvesta, et kodus kulub õppimisele topelt aeg	Igapäevased, paljud lühikese ajaga tehtavad ülesanded põhjustavad õppijas liigset stressi
JUHISED JA EESMÄRGID	
Selged eesmärgid ja juhised, määratle ülesande tegemiseks kuluv aeg	Pikki juhiseid on raske jälgi ja õppija fookus hajub
OOTUSED, NÕUDED	
Sõnasta selged ootused õpilase tööle (nt loetelu, kuni kaheminutilise audioselgitus vms)	Konkreetsete nõueteta ülesandeid on õpilasel raske täita
TAGASISIDE JA HINDAMINE	
Anna tagasisidet Küsi tagasisidet Kujundav hindamine	Hilinenud ja/või pinnapealne tagasiside suurendab õppijas ebakindlust
KESKKONNAD JA TEGEVUSED	
Kasuta tuttavaid keskkondi Kõik tegevused olgu eesmärgistatud ja põhjendatud	Paljude keskkondade kasutamine koormab liigselt Väldi juhuslikke tegevusi
ÕPETAJA TÖÖAEG	
Ole õpilase jaoks kohal vaid tööajal ning ole valmis küsimustele vastama	Konkreetsed tööaja määratlused eeldab õppija 24/7 suhtlust

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Kaks nädalat koduõppet

Kooli ajalehe toimetuse palus kirjutada õpi-lastele teemal – kuidas möödus kaks nädalat koduõpet. Aitäh Katrele ja Mindile, kes reageerisid üleskutsele.

Minul on läinud koduõppel normaalselt. Aga tunduvalt parem on koolis kohal käia ja klassis õppida.

Terve päev kodus arvuti taga istuda on ikka suhteliselt jube, see väsitab silmi. Lisaks tunnen puudust õpetajatest, töötajatest, sõbrannadest, sõpradest ja koolist endast.

Olen õppinud vanade õunapuude lõikamist, rooside hooldusloikust ja palju muud huvitavat.

Peatse kohtumiseni koolis!

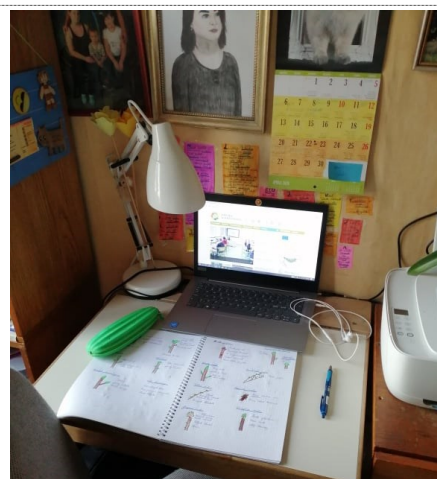
Mindi Kuustemäe, AE18-42-K

Alguses tundus see koduõpe veider, raske ja harjumatu. Ka minu noorem õde oli koduõppele määratud. Esimesel päeval oli kõige raskem, kuna internet hangus mitu

korda kinni. Ülesandeid oli päris palju, mis tuli ära teha ja hiljem õpetajale saata. Õnneks järgmistel päevadel hakkas õppimine sujuma.

Selline omal käel vastuste otsimine ja lahenduse leidmine tundus mitu korda raskem kui koolitunnis. Kohati tundus see lausa võimatu. Õpetajaga koos on tunnis kergem õppida. Siin tahaksingi tänada õpetajaid, kes on oma tööd suutnud väga hästi distantsilt teha ja kui meile midagi jäi arusaamatuks, siis saime nendega alati ühendust võtta. Ülesannete lahendamine võttis omajagu aega ning päevad venisid päris pikale. Kaua oli arvuti taga istumist, pidi ennast sundima, sest kõik tööd vajasisid tegemist ja õpetajale saatmist.

Kokkuvõttes arvan, et selline kogemus ainult avardab teotahet ja ülesannetega hakkama saamist. Nagu minu isa ütleb, et elu teadmised tulevad kooli teadmistest ja elu kogemusest. Nii et eks me peame ikka õppima ja kui vaja, siis ka iseseisvalt kodus

Katre koduklass

hakkama saama. Mulle meeldib siiski rohkem koolis õppida koos kaaslaste- ja õpetajaga.

Edu teile kõigile nendes pingutustes, et elus hakkama saada. Loodetavasti kohtume varsti koolis!

Katre Nool, AE19-41-K

Digitalis – „mürgine“ võti digimaailma

Mis on Digitalis?

Digitalis on üks mürgine ilutaim, aga ka Erasmus+ KA2 projekt, mis käsitleb põllu- ja maamajandusvaldkonna kutsehariduse (kutsehariduse ja -koolituse) digipööret. Partnerid Austriast, Eestist, Saksamaalt, Suurbritanniast ja Luksemburgist ühendavad oma teadmisi, kogemusi ja ressursse, et selle suure haridusalase väljakutsega hakkama saada. Eriline tähelepanu on loomulikult sellel, kuidas digivahendeid rakendada kõigis meie õppekavades, nagu näiteks põllumajandus, kalandus, maastikuehitus, metsandus, aiandus, toiduainete töötlemine jne. Projekti eesmärgiks on luua ühiseid digitaalseid õppematerjale, juhiseid, õpimärke ning avaldada konkreetseid näiteid digimaailmast (programmid, rakendused jt), mida saavad kasutada kõik nendes sektorites tegutsevad inimesed.

Kõik projekti partnerid on EUROPEA liikmed, mille kaudu püüame jõuda suure huviga auditooriumini. Samuti loodame sellest üle-euroopalisest kutsehariduse võrgustikust abistavat sisendit saada. Kõik ressursid on peagi kättesaadavad EUROPEA kodulehelt <https://europea.org/project/digitalis/>.

Projektile on loodud ka oma Facebooki leht nimega Digitalis project <https://www.facebook.com/Digitalis-project-103115128056887/> – sealt on hetkel võimalik leida erinevaid nippe digimaailmas toimetamiseks, õppe läbiviimiseks ja ka õppimiseks.

Projekt algas 2019. aasta lõpus ning kestab kolm aastat. Esimene kontaktseminar toimus 27.02.–01.03.2020 Eestis. Inspiratsiooni saamiseks toimus seminar nii Tallinnas (Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuses), Tartus (haridusuuenduskeskuses) kui ka Räpinas (aianduskoolis). Samuti tutvuti TalTech Mektory majaga, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooliga, Mooste Mõisakooli ja mõisaga. Seminaril tegid ettekanded digimaailma tipptegijad Eestis – näiteks Mart Laanpere, Mario Mäeots, Märt Aro ja paljud teised. Seminaril räägiti e-kursuste hindamisest ja kvaliteedimärgist, haridustehnoloogia kompassist, digipeeglist, õpilaste ja õpetajate digipädevustest, autoriõigusest ja GDPRist, tutvustati Eesti hariduslikke startup'e, digipöörde ajalugu

Eestis ja erinevaid praegu toimivaid HITSA programme ning tulevikuvisioneerimist. Eesti kogemused ja digivahendite kasutamine õppetöös olid välispartnerite jaoks inspireerivad ja imestust tekitavad.

Räpina Aianduskoolist teevad projektis kaasa Katrin Uurman, Kaarel Pent, Eliina Oeselt ja Aigi Salundi-Galitsin. Meie partneriteks Digitalise projektis on EUROPEA Austria, Fachshulezentrum Freiberg-Zug, Lycée Technique Agricole ja Easton College.

Katrin Uurman, haridustehnoloog
Aigi Salundi-Galitsin, projektijuht

Katrin avab seminari HITSA Nutiklassis

Väikereoveepuhastid Võrumaal

Teisipäeval, 25. veebruaril, külastasid keskkonnakaitse esimese kursuse õpilased koos õpetaja Alar Maraniga Võrumaal asuvaid väikereoveepuhasteid. Reeglina kasutavad antud reoveepuhasteid väiksemad haldusüksused, eramajad ning tööstused. Lisaks Alar Maranile oli reisisaajaks ka teine selles valdkonnas pikaajaste töökogemustega praktik Leo Ramul, kes on antud objektide projekteerimisel ja ehitamisel võtmerolli mänginud. Reisile lisas vürtsi ning kultuurilist väärtust fakt, et meie reisisaaja kõneles Võru murdes. Õppekäigu jooksul külastasime viit erinevat objekti, mis asusid Rõuges, Sõmerpalus, Vana-Antslas, Uue-Antslas ja Kobelas. Objekti juures selgitasid mõlemad praktikud põhjalikult antud

väikereoveepuhasti ehitust ning tööpõhimõtet. Eriti huvitav tundus Kobelas asuv ringkanal, mis kuulub AS Linda Nektarile ning puhastab nii tootmisel tekkinud kui ka Kobela aleviku reovett. Kokkuvõttes tasus õppekäik end hulga-

liselt ära, kuna saime kinnitada ja korrata koolis õpitut teooriat praktiliste toimivate näidete abil.

Oliver Veske, KK19-52-K

AS Linda Nektari reoveepuhasti ringkanal

Seiklused Amasoonase vihmametsas ehk selvas

Möödunud aastal, vahetult enne jõuluaega, oli mul võimalus viibida Brasiilias Amasoonase vihmametsades. Sinna jõudmiseks tuli pealinnast Rio de Janeirost lennata kuus tundi Amasoonase vihmametsadest ümbritsetud ainukesse linna Manausse ja sealt veel omakorda kolm tundi laevasõitu mööda Amasoonast indiaanlaste külla. Üheks eeltingimuseks sinna pääsemiseks oli kohustuslik kollapalaviku vakt-sineerimine ja malaaria profülaktika. Kollapalavikku haigestub ja sureb igal aastal pea kümneid kordi rohkem inimesi kui seda koroonasse.

Kogu seda maailma suurimat vihmametsade territooriumi nimetatakse Amasooniaks. Amasoonia on tekkinud veevoolu kantud setetest. Madalikule on iseloomulik tihe teedevõrk, Amasoonase ja selle suuremate harujõgede ümbrus on soostunud ja sageli üleujutatud. Vihmaperioodil, mis kestab pea kolm kuud, tõusvat veetase keskmiselt 6–10 meetrit, jättes välja ainult kõrgemate puude ladvad. Kliima on ekvatoriaalne, kogu aasta on ühtlaselt kuum ja niiske, keskmine temperatuur 24–30°C. Taimehuvilisele on tegu tõelise paradisiisiga, sest seal kasvab üle 40 000 erineva taimeliigi. Lisaks elab vihmametsas ehk selvas rohkesti putukaid, linde ja teisi elusolendeid, neist mõningaid ei ole teadlased veel seni määratlenud. **Amasoonia pindalast pea 60% kuulub Brasiiliale, hõlmates 1/3 Brasiilia territooriumist.** Amasoonasega piirneva vihmametsa hävitamist peetakse üheks olulisemaks ülemaailmsete kliimamuutuste põhjustajaks. Vihmametsade hävimise põhjuseks on nende põletamine, et neid pärast kasutada põllumaadena. Kuna troopilistes piirkondades asuvad arengumaad, kus vajatakse kõige rohkem toitu, siis just metsade arvelt tehakse seal endale maalappe toidu tootmiseks ja raiutakse seda maha puidu ja küttepuude saamiseks. Vihmametsi tuleb aga säilitada, kuna koos vihmametsade kadumisega hävib ka õhuke mullakiht, tuul ja vesi kannavad selle minema. Metsaraiet ergutab maailma vajadus puidutoodete järele. Sellepärast suureneb ka troopiliste metsade raiumine sealse väärt-puidu pärast. **Brasiilia nimi on pärit siiltsesalpiinia** (*Caesalpinia echinata*) portugali keelsest nimetusest pau-brasil ('tuletukipuu'). Siiltsesalpiinia puit on

Onu Toivo onnike

hõõguva söe värvi. Seda puitu kui punase värvi materjali veeti XVI–XVII sajandil Lõuna-Ameerikast suurel hulgal välja. Nüüdisajal valmistatakse sellest keelpilli poognaid. Puu ise on kuulutatud Brasiilia rahvuspuuks ja on nüüd igati range kaitse all. Teda kasutatakse nüüd ka Brasiilia linnade haljastuses.

Meie elukohas puudus täielik mobiil- ja internetiühendus. Vajalikku elektrit saadi generaatori abil. Elasime turistidele kohandatud palmilehtedega kaetud savi- või puust majakeses. Samasugustes elasid ka pärismaalased. Kohale jõudsimise enne pimeduse saabumist ja kohalik giid hoiatas, et me käik-sime ainult selleks ette nähtud teid mööda, ei puutuks ega katsuks ühtegi taimet, putukat, lindu ega looma. Ka igasugune omapäi vette minek oli rangelt keelatud – seal ootasid meid kaimanid, piraajad ja muud vähem või rohkem ohtlikud vee-elukad. **Piraajad, välimuselt üsna süütu olemisega ahvenale sarnased kalad, osutusid üsna maitsvateks.** Üldse pakuti meile kolm korda päevas igasuguse muu toidu kõrvale maitsta erinevaid Amasoonase kalu. Õnneks kuulasime kõik korralikult juhtnööre. Nendega arvestamine osutus kohe tõeseks hommikul. Meie söögikoht asus elamistest veidi eemal ja sinna oleks olnud võimalik jalutada ka otseteed – läbi hõreda taimestiku. Koha minu majakese ja välirestorani vahel kasvasid kenad palmid, millede tüvest ulatusid hulgi välja pea 10 cm pikkused nõelad. Seega kui oleksin pimedas valinud otsetee, oleks see

Palmid nagu siilid

lõppenud minule väga kurvalt. Kaks meetrit minu majakesest eemal asus puu küljes valgepea sipelgate pesa. Üheainsa sellise sipelga hammustus kutsuvat esile 12 tundi kestva tohutu valuaistingu, mille vastu ei aita mitte midagi...

Valgepeasipelga hammustusest põhjustatud valu peab ära taluma üks teismeeas olev ja meeste kampa tahta sooviv poiss, ilma et tema suust tuleks ühtegi valukarjet ja silmist pisarat. Kui ta selle protseduuri tunnistajate juu resolekul läbi teeb, omistatakse talle täisõigusliku mehe õigused. Kuhu kohta poiss selle sutsaka pidi saama, jäägu lugeja mõelda ...

Hommikune selva on aga omaette vaatamisväärsus. Puuvõrades lendavad suurt nokka omavad (1/3 linnu kogukaalust) värvikirevad tuukanid (neid on seal üle 30 liigi). Noka pikkus on pea-aegu võrdne kere pikkusega. Noka suurus ei valmista linnule siiski ebamugavusi, sest see on väga kerge temas olevate õhuga täidetud kambrite ja õõnte tõttu. Nokk on tipust allapoole kooldunud ja saaghambulise servaga. Eriti suured saaghambad on noka otsas. Keel on pikk, narmalise eesosa ja servadega. Tegemist oli küllalt uudishimulike ja inimsõbralike lindudega, kelle noka vahele muidugi ei soovitaks oma sõrme toppida. Pea sama palju lendas ja liikus võrades erinevaid papagoisid, kellest suuremad on siniaarad. Hüatsint-siniaara on kõige kogukam papagoiliik maailmas. Nad võivad olla kuni ühe meetri pikkused ja kaaluda kuni 1,6 kilogrammi. See liik avastati 1790. aastal Brasiilias ning ta asustab madalikel kasvavaid vihmametsi ja jõgede orgudes paiknevaid galeriimetsi Põhja- ja Kesk-Brasiilia, Loode-Paraguais ja Ida-Boliivias. Neid tuleb aga ette ka kuivemates hõredates metsades, palmisavannides. Hüatsint-siniaarad on eluliselt sõltuvad mõnedest palmiliikidest, mille vilju nad söövad. Oma toidulauda rikastavad nad veel ka muude troopiliste puuviljade ja juhuslikult ette sattuvate limustega. Nende suursuguselt värvunud papagoide välimus on osutunud saatuslikuks. Suur osa nendest püüti aastatel 1970–1990 kinni. Arvatakse, et kaheksakümne aastail püüti kinni ja veeti Brasiiliast välja 10 000 isendit. Enamik nendest lõpetas erapidajate juures, osa sattus ka loomaaedadesse. Alates 1987. aastast kanti hüatsint-siniaara Washingtoni konventsiooni esimesse nimekirja ning nende väljavedu on nüüd karmilt keelatud. Kahjuks pole aga linnupidajate nõudlus sugugi kahanenud ning nii tuleb veel tänaseni ette nende lindude ebaseadusliku smugeldamise juhtumeid.

Brasiilia tuukan

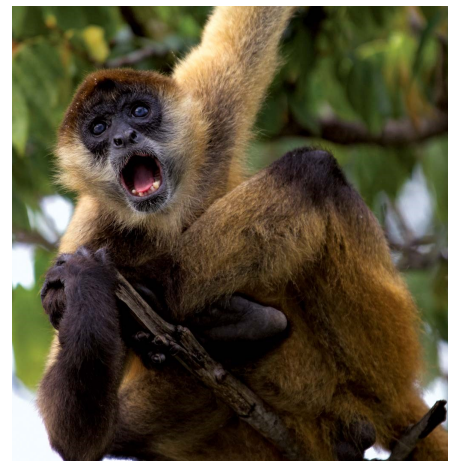
Hüatsint-siniaara – tüüpiline brasiilia dzungliasunik, samas üks kallimaid kodus kasvatatavaid papagoiliike

Ämblikahvid

Ahvidest oli enim esindatud ämblik- ja mõiraahvid. Viimaste perekond andis meile mõnekümne aastase ettekuulutamata vabaõhuetenduse. Samas pidi kõike vähegi eemaldatavat ihu ligidal hoidma (rahakotid, pildistamisaparatuur, päikesepillid, rätikud, mütsid jne). Kindlalt tuli sulgeda ka oma elamise aknad ja uksed. Eemalt nägin kuidas üks suurem isane mõiraahv seadis minu äraolekul ennast minu võrkkiike. Õnneks jättis ta sinna tervetena järele nii padja kui teki – ju vist osutasid liiga suurteks ja rasketeks – tänud tagantjärele ... 1,5 liitrine Coca-Cola pudel kadus sekundiga ühe grupikaaslase käte vahelt palmi latva. Pudeli keeratav kork eemaldati osavalt, gaas lasti välja ja ega seda saaki ei raatsitud omakorda kellegagi jagada. Järelikult on saanud inimlik ahnus juba ahvidelt alguse!

Matk vihmametsa. Esmalt hoiatati jälle, et meist keegi ära ei kaoks ja omapäi kusagile kõrvale ei keeraks – see võiks lõppeda kaduvusega igavikku ... Teerada oli üsna kitsuke ja see kulges nagu tõelises botaanikaaias. Puud kasvasid kohati 15–25 m kõrguseks

Mõiraahv

(mahagonipuu, tiikpuu jne), nendel ronisid igasugused liaanid ja ka puuvägistajad liaanid, mis kujutasid 10–15 cm laiust õhukest linti. Puude võrades kasvasid orhideed, lehtkaktused, sõnajalad, kümneid liike erinevaid bromeliaid ja mitmesugused parasiitained. Arvasin ekslikult, et tegemist on väga viljaka pinnasega, aga võta näpust – vihmametsa mullastik, kui seda üldse mullastikuks nimetada, koosneb lehekõdest, on väga happeline ja toitainete

Ekskursioon vihmametsa

vaene. Telliskivipunase värvuse annab neile raua- ja alumiiniumoksiidide üleküllus. Enamik muldasid on tavaliselt püsivalt niisked, kuigi pinnase olud varieeruvad olenevalt asukohast. Igapäevased tugevad hoovihmad uhuvad toitained ära mulla ülemistest kihtidest. Pärast vihmahooge võib vihmametsa pinnale koguneda vesi, põhjustades sellega äravoolu ning tekitades pinnase erosiooni. Teel kohtasime igasuguseid põnevaid putukaid, peopesasuuruseid ämblikke ja värvilisi konni, millele giid osutas ölekörre või vitsaraoga... Ainult pähe või peopesale puhkama asetsevaid värvikaid liblikaid võis lähemalt vaadelda. Kahjuks sai pilte teha vähe, sest puude all valitses täielik hämarus.

Südaöine kaimani vaatlus ja varahommikune piraajade püük. Selvasse sattusime ajal kui väikesed kaimanid olid vahetult munadest koorunud. Kohalike indiaanlaste kanuusoit algas

Kinnipüütud kaimani pojake

hilisõhtul, taskulampide valgel ja tõelises padrikus (enamus jõekaldal kasvatatest taimedest omab õhujuuri) ja nende vahel kanuuga sõitmine vajab erilisi kogemusi. Oli väga vaikne. Meid saatis täiskuu valgus ja loodusest kostuvad tundmatud häälsused. Kaimanite seitse liiki kuuluvad alligaatorite perekonda, ja nad on tavaliselt väiksemat kasvu võrreldes teiste krokodillidega. Kehapikkuseks 2–3 meetrit, ja kehakaalult jäävad nad alla enamikule inimestest. Asualaks Lõuna- ja Kesk-Ameerika. Kuid nad on üsna agressiivsed loomad. Öeldakse, et kui kaimanid kasvaks sama suureks kui krokodillid, siis inimestele enam Ameerikas ruumi ei oleks. Peale mitmetunnist otsingut, olles kaotamas juba lootust, jõudsime siiski kohta, kus paiknes hulgi väikeseid 30–40 cm pikkuseid kaimanipoegi. Sai me neid saatjate käte vahel ka veidi katsuda, pildistada ja siis vette tagasi lasta. Olgu see siis väike kana- või krokodillipoeg – laps nagu laps ikka, süütu ja suuresilmne ... Siiski ei oleks olnud vast tark tegu kaimani pojale sõrme suhu toppida ...

Nagu juba mainisin, siis on piraajad näiliselt süütud, aga väga maitavad kalad. Piraaja on ohtlik kala (ennekõike parvena), kes elab Lõuna-Ameerika troopilistes sisevetes. See on teravate hammastega halastamatult lihatoimeline magevee kala (kokku 38–39 liiki), kes toitub peamiselt teistest kaladest. Inimese või vette kukkunud looma kokkupuude piraajaparvega peadib pärast taplust tihti tõsiste vigastustega või isegi surmaga. Kalapüük lõppes ilma igasuguse saagita, aga kes teab, milleks see hea oli ... Kuid lõunalaualas olid värskelt grillitud piraajad jälle olemas. Vast lihtsalt loobuti neid

Puuvägistaja liaan

Amasoonase kalavalik – esiplaanil maitavad piraajad

külaliste ihuga püüdmast ja ohvriks toodi mõni kohalik.

Kokkuvõttes oli tegemist ühe tõelise loodusreisiga kaugemal tsivilisatsioonist ja linnakärast.

Toivo Niiberg, kutseõpetaja

Puuviljanduskomisjoni koosolek

19. veebruaril 2020 kogunesid Järva- maal Rebase talus Eesti puuviljanduskomisjoni liikmed, et üle mitme aasta olulisematel teemadel aru pidada. Puuviljanduskomisjoni kuuluvad inimesed, kes on puuvilja- või marjakasvatavad, viljapuude istikute tootjad või juhivad seda valdkonda ministeeriumi tasemelt. Komisjoni juurde kuulub ka praktikutest koosnev ekspertide rühm, kellelt vajadusel nõu ja arvamust küsitakse.

Viimati kogunes puuviljanduskomisjon 2017. aastal Polli Aiandusuuringute Keskuses. Käesoleval aastal võõrustasid meid Piia ja Meelis Tiigemäe, kes on armastatud õunakasvatavad. Vastuvõtt oli väga soe ning tundus nagu ühise suure laua taha oleks kokku tulnud perekond, kes üksteist kaua näinud ei ole. Perenaise tehtud õunakook, kassamahl, kohv ning soe supp lõid hubast meeleolu veelgi juurde.

Koosolekut alustati mälestusreisakuga, sest viimase koosviibimise järel oli meie seast lahkunud kolm väga erilist

aednikku. Jätkasime aga rõõmsamatel teemadel – puuviljanduskomisjoni esinaine Merjan Savila andis Aiandusliidu poolt üle lillekimbu Polli Aiandusuuringute Keskuse vanemteadurile Asta-Virve Libekile, kes paari päeva pärast sai presidendilt Valgetähe V klassi teenetemärgi töö eest sordiaretajana.

Edasi võeti luubi alla soovitussortiment, mis 2013. aastast saadik on olnud muutmata. Koos vaadati nimekirja läbi ning iga valdkonna spetsialist jagas oma kogemusi, millised sordid on jätkuvalt soovitamist väärt ja millised enam mitte. Samuti lisati nimekirja uusi kultivaare, mis viimastel aastatel ennast heast küljest on näidanud. Vaidlused olid elavad, aga sõbralikud. Joonistus selgesti välja, et inimestel on erinevaid eelistusi ja kogemusi. Minu kui veel algaja puuviljanduskomisjoni liikme ja puuviljaaedniku jaoks oli huvitav kuulata kahe suure aedniku Jaan Kivistiku ja Toivo Univeri mõttevahetusi sortide eripäradest. Kuna viibisime õunakasvatajate juures ja ka kohaletul-

Merjan Savila ja Asta-Virve Libek

nute seas oli mitmeid õunahuvilisi, siis üks koosoleku tähtis osa oli õunte söömine. ☺ Õigemini degusteerimine. Kaasatoodute seas olid mitmed uued sordid, mis hetkel katsetamisjärgus, aga prooviti ka juba tuttavaid sorte, seda ikka selleks, et hinnata, kuidas kodumaine õun veebruaris maitseb.

Pärast mitu tundi kestnud arutelusid sai soovitussortiment uue väljanägemise ja ootab nüüd ametlikku kinnitamist, et ka avalikkuse ette jõuda.

Mõtteid vahetati veel hüvitushindade suurendamise teemal. Seda võib-olla ei teatagi, aga kui inimese aias kasvavad puuviljanduslikud kultuurid saavad haiguspuhangu, liiklusõnnetuse või mõne muu teguri tagajärjel kahjustada, siis on võimalik hüvitushindade tabelist lähtudes nõuda kahjustatud taimede kompenseerimist. Päeva lõpetasime ekskursiooniga aias, kus pererahvas näitas oma hoolikalt korrastatud õunaaedu ning rääkisid sellest, kuidas õunakasvatamiseni üldse jõuti.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Uued õunasordid

Maikuus lumi on maas

Fotod: K. Toom

Armastus

Armastus – sõna, mis sisaldab palju, väärtusi neid, mis kindlad kui kalju. Vahepeal sekka sealt leida võid tunnet, mis iialgi armastust ennast ei tunne.

Armastus – avada suudab me meeled, tihti ta nimi siis kõikide keelel.

Rõõmu ja kurbust võib tuua ta kaasa, kui tuleb su juurde ja endasse haarab.

Armastust – leida üles on raske, olla tal ees võib mitmeidki maske. Seistes su kõrval ja vaadates otsa, ära tunda ei teda me oska.

Armastus – olla võib hoolivas kodus, kust eluteel kaasas sul temast on kogus. Paitab ja hoiab sind alati kõikjal, kuhu ka iial siis elu ei põika.

Armastus – nime all peidus võib olla, kavalalt kurjust, mis välja võib tulla. Kui endast sa andnud nii palju kui võid, ja vastu said haava, mis hinge sul löi.

Armastus – vahel ka rusuvalt mõjub, kui keegi su tunnetel raskesti rõhub. Siis elu võib tunduda jäädavalt must, ja üles ei leiagi pääsemisust.

Armastust – maailmas kõigile jagub, vahe vaid selles, kui hea meie taju. Kas leiame üles ta kõigest, mis ümber ka isegi sellest, mis tundub nii veider.

Dairi Kokmann,
õpilaskodu administraator

Seisame tasa nii kõrvu

Päikese helklevad killud
hüplevad sinavas vees,
seisame tasa nii kõrvu,
et süda kui üks oleks sees.

Päikese helklevad killud
me jalad sääreni vees,
seisame tasa nii kõrvu
midagi pole meil ees.

Midagi hoopis me vahel,
midagi sooja ja head,
teadmine sellest meil kahel,
südames olema peab.

Anu Käär, aianduse juhtõpetaja

Meenutusi emakeelenädalast

Tänavuaastane emakeelenädal algas juba 8. märtsil, mil sõideti Sadama-teatrisse vaatama etendust „Naiste kool“. Moliere'i tuntud komöödia puudutab kõige olulisemaid ja õrnumaid kohti meie vaimus. Nalja sai ja mõtlema pani – oli vaatamist väärt etendus.

9. märtsil külastas meie kooli Tartu ülikooli keeleteadlane Renate Pajusalu. Ta rääkis keeleviisakusest. Viisakusvormid on igas keeles olemas, kuid neid kasutatakse keeleti erinevalt. Näiteks soomlased sinatavad palju rohkem kui eestlased või sakslased. Soomes on üpris tavaline, kui poes pöördutakse kliendi poole sina-vormis, Eestis see nii tavaline pole. Samas pole ka eesti keeles väga rangelt piiritletud, millal kasutada sina- või teie- vormi. Selle üle otsustab pigem keelekasutaja ise, lähtudes oma arusaamadest. Pike-mat aega välismaal viibides tasub aga konkreetse maa viisakuskombed ja -väljendid endale üldjoontes ikka selgeks teha.

Pärast keeleloengut oli võimalus teatrietendust nautida. Harrastusnäitleja Ülle Sillamäe esitas mononäidendi

„Õpetaja Instagramist“. Lugu on hea näide selle kohta, kuidas igapäevane koolielu pakub välja kummalisi ja naljakaid sündmusi ning probleeme, mille põhjal näidendi tekst on sündinud. Etendust jälgiti huviga, küllap tuli vaatajatele nii mõndagi tuttavat ette, mille üle naerda, millele kaasa elada. Nii saabuski näidendi lõpp kuidagi ootamatult, kuid mulje oli hea. Võiks ehk sedagi teada, et Ülle Sillamäe on Võrumaa Kutsehariduskeskuses emakeeleõpetaja. Igatahes tore, et teater seekord otse kooli tuli.

10. märtsil said kõik huvilised osaleda emakeele ja kirjanduse alases nutiviktoriinis. Leidus neid, kes küsimusi väga raskeks ei pidanud, kuid oli ka neid, kes oma tulemuse üle väga ei rõõmustanud. Emakeeleõpetajaid rõõmustas aga see, osalejaid oli rohkesti ja küllap andis viktoriin igapäevase võimaluse oma teadmised proovile panna. Suur tänu ka kõigile abilistele, kes aitasid emakeelenädalat ette valmistada ja läbi viia.

Urve Grünberg, üldainete õpetaja

Uue töötaja ankeet

Minu nimi on **Kerli Sikaste**.

Minu amet on **õppesekretär**.

Minu ameti suurim väljakutse on. **Ma arvan, et selle ameti juures on tähtis olla täpne ja korrektne ning ma püüan seda ka olla.**

Minu senine suurim saavutus **on minu lapsed.**

Kirjelda end kolme sõnaga – **olen kohusetundlik, sõbralik ja abivalmis.**

Lapsena unistasin saada **näitlejaks või lauljaks.**

Parim film, mida viimasel ajal näinud olen. **Kas just parim, aga viimati käisin vaatamas „Talve“, mis oli ka üpris hea film.**

Minu öökapiraamat. **Neid pole, sest ei loe eriti raamatuid. Pigem sirvin ajakirju.**

Kõige rohkem kasutan nutitelefoni äppi **Instagram ja Messenger**. Imetlen **looduskauneid kohti ja inimesi, kes suudavad jääda positiivseks igas olukorras.**

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suur tänu kõigile, kes lehenumbri ilmumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Aianduse 6, Räpina 64505

Toimetajad Külli Nõmmistu, Liisi Kont Küljendaja Valdur Truija

Maikuu nali

Lumivalgukesel on nüüd ainult kuus põialpoissi.
Aevastaja pandi eilsest karantiini!